

Ga 5,2, Hořice, 13. 9.2020

Milé sestry a bratři,

zkuste nechat vstoupit do své mysli **zkušenost: on nesl moje břemeno**, ona nesla moje břemeno. Už jsem nemohl/a. On mě neobešel. Ona mě neobešla. Ani do mě nestrčil/a: vypadni, já toho volného prostoru využiju. Vzal/a moje břemeno a kus je nesl/a místo mě. Kdy to bylo? Kdo to byl? Co bylo to břemeno? ... Třeba se vám ta vzpomínka tak snadno nevybavila. Tak si vezměte ten námět odsud s sebou. A počkejte, až vám to docvakne: *no jo, ona tehdy vzala na čas na sebe moje břemeno, on je na sebe vzal*. Byla to **okrajová** epizoda života? Vidíte, nebyla. Bylo to něco vzácného. A směřodatného. Změnila váš pohled na svět, na lidi. Jsou lidé, kteří mají takový „světový názor“: **lidi jsou špatní** - a vy si, prosím, v duchu dosadte za to „špatní“ jiné slovo, které já jsem nemohl citovat v kázání, kterým lidé vyjadřují tento světový názor. Nebo spíš názor na život. Nebo spíš životní pocit. Ale vy, díky tomu, že někdo nesl vaše břemeno, můžete říkat „lidé jsou dobří“. Ne všichni, ne vždycky. Ale je tu dobro. A je tak vzácné a dobré, že stojí za to žít. A pak ta zkušenost „on nesl nějaký čas moje břemena, ona nesla moje břemena“ přináší ještě něco vzácného a směřodatného: **vděčnost**. Její vzácnost vidíme na jejím opaku: pocitu ukřivdění. Taky potkáváte tolik ukřivděných lidí? Zlostných nebo posmutnělých: *nedostávám, co si zasloužím, tolik dávám a tak málo přijímám*. Vnímáte to, jak trpí? Jak trápí? Zato vděčnost: *tolik jsem dostal. Já jsem nemohl, padal jsem pod svým břemenem – a ona je nesla za mě. On je nesl za mě. Tolik jsem dostal/a. Tak rád to zase dám dál. A když se něco nepodaří, něco ztratím, někde prohraju, co na tom: **stejně jsem v plusu***.

Před lety jsem se sešel se skupinou svých přátel ze zcela necírkevního prostředí. Ptali se mě: o čem's v neděli kázal? Odpověděl jsem po pravdě: *jedni druhých břemena neste*. Jeden z přítomných popuzeně vykřikl: *a to teda ne, každý ať si pěkně nese svoje břemena sám*. Většina přítomných mu přizvukovala. Tak je taky možné žít. Mnozí tak žijí. Teda, abych těm svým kamarádům nekřivdil, oni mysleli hlavně na takové parazitní hození břemen na druhého: ty mi budeš vařit, ty budeš platit mé dluhy, ty mě necháš u sebe bydlet, ty za mě uděláš tuto práci, ... Ale stejně: nějaké velké pomáhání jim bylo proti mysli. Nějak podezřele se podobali těm krysám, které díky hojnosti a bezpečí si nepotřebovaly pomáhat. Oni si ani nechtěli pomáhat. A to, že někdo chce nést břemena druhého. Že to má dokonce vyjádřeno v základním textu, která určuje jeho život. Že dokonce pobízí ostatní, aby to dělali – to jim bylo proti mysli.

Abych to osvětlil, musím, promiňte, hlavně přítomné sestry, mluvit **o krysách**. Prosím, poslouchejte to se zadáním: *co mi to připomíná?* - Udělali lidé takovou věc. Do výběhu dali čtyři páry krys. Bylo tam dost jídla a pití, teplo, žádní nepřátelé ani paraziti, pravidelné čištění, veterinární péče. Tak se

myšky začaly čile množit. Každých 55 dní jich bylo dvojnásobek. Ale po 316 dnech se jich už **rodilo méně**. Samice se často o mláďata **nestaraly**, některé jim i ubližovaly. Vytvořila se skupina **vyvrženců**, na které ostatní útočili a bránili jim, aby se najedli a napili. Byla další skupina myšek, které se plaše držely v koutě a vycházely se najíst a napít jenom když ostatní spali. Byli další, mladí samci, takzvaní krasavci, kteří veškerý čas trávili péčí o své dokonalé kožíšky. Život se postupně hroutil a po 1780 dnech od začátku experimentu zemřela poslední myš. - Co vám to připomíná? Neznáte podobné rodiny? Pracoviště? Státy? Naši blahobytnou severní polokouli? (Odborníci říkají, že nejvíc se tomu uzvařenému krysímu kontci podobá Japonsko: na malém území největší koncentrace lidí. Dvě procenta mladých mužů, tzv. Hikikomori, vůbec nevychází ven, v noci hrají počítačové hry, ve dne spí. 20 % japonských mužů nemá zájem o ženy, o sex, zůstávají sami a bezdětní. No a obdobu krysích krasavců, metrosexuály, kteří věnují veškerou svoji pozornost svému zevnějšku, máme v Evropě stejně jako v Japonsku.)

Tak to výzkumníci krys zkoušeli všelijak jinak. Jednou takto: zase: výběh s dokonalými podmínkami pro život. Zase čtyři páry myší. Ale: když se jedna chtěla napít, musela druhá držet nohou **zmáčknutou páčku**. Dokud držela, tekla voda. Ta jedna pak zase držela páčku, když se chtěla napít ta druhá. Stejně s jídlem. A dalšími věcmi. Zkrátka: musely si pomáhat. A co bylo? Dál se rodily děti. Matky se o ně staraly. Samci se starali o své partnerky a děti, ne jen o své kožíšky. Chodili se napít pěkně ve dne, ne pokradmu v noci. Nevznikla žádná skupina šikanovaných chudáků. První experiment skončil po 1780 dnech. O konci toho druhého nevím. Nejspíš jestli neumřeli, žijí dodnes. Co způsobilo, že to byl pěkný život, dlouhý život? Že **jedni druhých břemena nesli**. To je program, který zachraňuje život, i když je z vnějšku vnucen: napijete a najíte se jenom pokud si budete pomáhat. A což teprve: když se pro něj lidé **sami rozhodnou**. Ze své vnitřní podstaty. Znáte taky lidi, kteří jsou **hodní – protože se o to snaží?** Třeba chválit. Taky jste žili vedle někoho, kdo vás často za něco chválil? A bylo vám to příjemné. Ale pak jste zažili, že chválí i Jardu a Moniku a Pavla a Danu... a někdy i za výkony, které vám připadaly úplně obyčejné, nebo dokonce slabé, ba pitomé? A pochopili jste, že on chválí proto, že má takový program. Že z nějakého důvodu považuju za správné, druhé chválit. A ty jeho pochvaly vás se tím znehodnotily. Ty, které vám říká ode dneška. Ale i zpětně ty minulé. A o to víc ceníte občasnou pochvalu někoho jiného. Máte jistotu: on to tak opravdu cítí. A vlastně to platí o každém dobrém konání: má cenu, když je patrné, že ten druhý to tak cítí. Ne jen že plní mravní povinnost. Ne jen že to holt nefunguje jinak, než že si pomáháme, tak teda pomůžu. Shrnuji: jeden nese břemeno druhého. To dělá dobrý život, i když je to vnuceno. A což teprve když tomu lidé věří: *toto je dobré dělat*. A což teprve, když to nějak mají v krvi a ani je nenapadne dělat něco jiného. Řečeno biblicky: když mají Boží zákon zapsaný v srdci.

Bohdan Mikolášek je písničkář z generace Jardy Hutky a Vladimíra Merty. Našel zalíbení v holce z hořické fary, Janě, ta se stala na celý život jeho ženou. Jeho hlas zněl několikrát v této modlitebně. Jeho tatínek byl evangelický farář, Adrian Mikolášek. Už on měl básnické citění. Přeložil píseň *Stůj při mně, stůj, nebo I hvězdy a Slunce*. Její verš *A lesy, ach, voní a tajemně zvou*, je pro mě nejkrásnějším vyjádřením mysteria lesa. No a jeho syn Bohdan zpíval v jedné písni: *Neperte se jako krysy, buďte hodní jako kdysi, když vás jako děti hlídal táta s mámou...* Ty krysí pokusy, o kterých jsem před chvílí mluvil, byly už tehdy v 70. letech známé. Ale Bohdan Mikolášek je asi neznal. A svou básnickou duší to prostě tak vyjádřil. Jako krysy. Jdu si za svým, břemena druhých mě nezajímají, a když tak jenom tak, že jich využiju pro sebe. Něco podstatného je obsaženo i **v melodii**. Žel, nenašel jsem nahrávku, tak vám ten krátký motiv zazpívám: *Neperte se jako krysy, buďte hodní jako kdysi, když vás jako děti hlídal táta s mámou...* Jak kráčí ta melodie? Jaké intervaly tam jsou? Vidíte, malé, pořád malé melodické kroky. Pro co jsou typické? Hlavně malá tercie? ... Pro ukolébavky. Pro ty posvátné chvíle, kdy rodič uspává dítě. Mně v těchto měsících zní v mysli ta malá tercie, kdy náš vnuk, Danda, říká má-ma, tá-ta... Zpěv a mluva v malých intervalech. To krásné. Posvátné. Opak toho krysího. Jakási prařeč lidství. My bereme na sebe břemena jedni druhých. Vzpomeňte si, ty krysy přestávaly plodit děti, rodit děti, starat se o děti. A opak toho krysího je: my bereme na sebe navzájem svá břemena. Přivádíme na svět děti. Bereme na sebe rádi všechna ta břemena, která to znamená. A kolíbáme ty svoje děti *táta s mámou...*

Břemena jedni druhých berte a tak naplňte **zákon Kristův**. Je to jeho zákon v dvojitým smyslu: on ho **stanovuje jako normu**, kterou máme dodržovat. A dále: byl to zákon, který **on sám dodržoval**. Ne tak, že musel nebo mu nic jiného nezbylo, jako těm krysám. Ale protože to bylo v souladu s jeho podstatou. On to měl v sobě, nemohl jinak. On nemoci naše na sebe vzal, jak jsme četli u Izajáše. On břemena naše na sebe vzal, můžeme to parafrázovat. A zase to zachraňovalo. Podobně jako zachraňovalo celé lidské pokolení. A každého z nás v něm. Amen.

